ในคัมภีร์พระไตรปิฎก ท่านจำแนกโอฆะไว้หลายประเภท เช่น โอฆะ 4, โอฆะ 5 และโอฆะ 6 บรรดาโอฆะเหล่านี้ มีข้อควรสังเกตหลายประการ เช่น การจำแนกประเภท ในโอฆตรณสูตร (สํ. ม. 19/172/101) ท่านจำแนกเป็นโอฆะ 4 แต่ในมารธีตุสูตร ท่านจำแนกเป็นโอฆะ 5 และโอฆะ 6 (สํ.ส. 15/161/214)

แนวทางปฏิบัติเพื่อก้าวล่วงโอฆะเหล่านั้นก็แตกต่างกัน เช่น โอฆตรณสูตร มีผู้ไปทูลถามปัญหาว่าพระองค์ทรงข้ามโอฆะ ได้อย่างไรพระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า "ผู้มีอายุ เราเองเมื่อไม่พักไม่เพียร จึงข้ามโอฆะได้" (สํ.ส. 15/1/1) ในสัมพหุลภิกขุวัตถุตรัสว่า ภิกษุพึงตัดสังโยชน์เบื้องต่ำ 5 พึงละสังโยชน์เบื้องสูง 5 และพึงเจริญอินทรีย์ 5 ให้ยิ่งขึ้นไปภิกษุผู้ก้าวล่วงกิเลสเครื่องข้อง 5 ได้เราเรียกว่า ผู้ข้ามโอฆะได้ (ขุ.ธ. 25/370/149)ขณะที่ในอาฬวกสูตรพระพุทธเจ้าตรัสตอบปัญหาของยักษ์ว่า บุคคลข้ามโอฆะได้ด้วยศรัทธา ข้ามอรรณพได้ด้วยความไม่ประมาท ล่วงทุกข์ได้ด้วยความเพียร บริสุทธิ์ได้ด้วยปัญญา (สํ.ส. 15/246/353) โอฆะจึงหมายถึง การที่มนุษย์ตกเป็นทาสของวัตถุกาม หมกหมุ่นอยู่ในวัตถุกามอย่างเมามัน ตกเป็นเครื่องมือแห่งบริโภคนิยมซึ่งเกินความพอดีแห่งร่างกายที่ต้องการ เช่น ในยุคสมัยปัจจุบันนี้ซึ่งก็ตรงกับในพระคัมภีร์ได้กล่าวไว้ว่าเป็นยุคแห่งความเสื่อมของกุศลธรรมทั้งหลายและเป็นยุคของอกุศลธรรมกำลังจะเจริญรุ่งเรือง

5. สรุป

ยุคสมัย หมายถึง ระยะเวลาช่วงใดช่วงหนึ่ง นักประวัติศาสตร์ได้แบ่งยุคสมัยออกเป็น 2 ยุคสมัย คือ ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และยุคสมัยประวัติศาสตร์ ยุคสมัยในพระคัมภีร์ก็แบ่งออกเป็น 2 ยุคเช่นเดียวกัน คือ ยุคสมัยที่กุศลธรรมเสื่อม อกุศลธรรมเจริญ และยุคสมัยที่กุศลธรรมเจริญรุ่งเรือง อกุศลธรรมเสื่อมในยุคสมัยที่กุศลธรรมเสื่อม อกุศลธรรมเจริญ มนุษย์ก็จะมีอายุลดน้อยลงไปจาก 80000 ปี ลดลงไปเรื่อง ๆ จนถึง 10 ปี และเมื่อมนุษย์มีอายุ 10 ปี เด็กหญิง 5 ปี ก็สมควรแต่งงาน และเมื่อมนุษย์มีอายุ 10 ปี มนุษย์ก็จะเข่นฆ่ากันเองอยู่ 7 วัน จึงล้มตายเป็นจำนวนมาก ในเมื่อมนุษย์มีอายุขัย 10 ปี รสเหล่านี้ คือ เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย และเกลือ จักอันตรธานไปสิ้น ในเมื่อมนุษย์มีอายุขัย 10 ปี หญ้ากับแก้จักเป็นอาหารอย่างดี ข้าวสาลี เนื้อ และข้าวสุก เป็นอาหารอย่างดีในบัดนี้ ฉันใด ในเมื่อมนุษย์มีอายุขัย 10 ปี หญ้ากับแก้ก็จักเป็นอาหารอย่างดี ฉันนั้น และยุคสมัยที่กุศลธรรมเจริญรุ่งเรือง อกุศลธรรมเสื่อม มนุษย์ก็จะมีอายุเพิ่มมากขึ้นจากอายุ 10 ปี เพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ จนถึงอายุ 80000 ปี และเมื่อมนุษย์มีอายุขัย 80000 ปี พระศรีอริยเมตไตรจะอุบัติขึ้นในโลก และพระเจ้าจักรพรรดิพระนามว่าสังขะจะทรงเสด็จออกผนวชในสมัยของพระพุทธเจ้าพระนามว่าเมตไตรยในยุคสมัยปัจจุบันนี้จัดอยู่ในยุคแห่งกุศลธรรมเสื่อม อกุศลธรรมกำลังเจริญรุ่งเรือง ซึ่งมนุษย์ตกเป็นทาสของอกุศลธรรม คือ โอฆะ ซึ่งเป็นห้วงน้ำคือการเวียนว่ายตายเกิด ห้วงน้ำ คือกิเลส ตกเป็นทาสแห่งบริโภคนิยมเกินความจำเป็นและต่อไปก็จะเข้ายุคกุศลธรรมเสื่อมอย่างเต็มที่ มนุษย์จะเข่นฆ่ากันเอง แม้ในปัจจุบันนี้มนุษย์ก็เริ่มเข่นฆ่ากันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละปีอยู่แล้วในไม่ช้าก็จะถึงจุดจบของสังคมมนุษย์